

ALTERNATIVT FÖRSLAG

Svar på Initiativärende av Andreas Exner (SD) och Kristian Silbvers (SD): Inventera humanitärt stöd till det ukrainska folket

Kommunstyrelsens beslut

Initiativärendet bifalles.

Stadsledningskansliet uppdras att genomföra en inventering om vilken utrustning som kan ges som bistånd, för att på så sätt vara beredd vid förfrågan.

Sammanfattning

Andreas Exner (SD) och Kristian Silbvers (SD) har vid Kommunstyrelsens sammanträde, den 2022-03-07, framställt ett initiativärende med rubriken ”Inventera humanitärt stöd till det ukrainska folket”.

Borås Stad ska som kommun göra allt som är möjligt för att bistå Ukraina och dess befolkning. Borås Stad har tagit ett samlat grepp för att hjälpa de flyktingar som kommit hit från Ukraina. I ett första skede har Borås Camping tagit emot flyktingar och i nästa skede kommer flyktingar att tas emot i Kyllared.

Utifrån följande juridiska bedömning föreslås initiativärendet ändå förklaras besvarat.

Förutsättningar för en kommun att lämna bistånd

Kommuner har möjlighet att, genom kompetensutvidgande föreskrifter i Lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, lämna bistånd till ett land som också erhåller svenskt statligt bistånd. Bistånd får lämnas i form av utrustning, rådgivning, utbildning eller liknande. Bistånd i form av ekonomiskt stöd får endast lämnas för att genomföra utbildning och rådgivning.

I förevarande ärende torde ett eventuellt bistånd till Ukraina från Borås Stad främst handla om bistånd i form av utrustning.

Bistånd med utrustning till ett land som får svenskt statligt bistånd kan ske om utrustningen utgör sådant material som kommunen inte längre behöver för sin verksamhet, överbliven utrustning. Om däremot kommunen har för avsikt att sända icke överbliven utrustning till det aktuella landet ska åtgärden och omfattningen på biståndet anmälas till Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete (Sida).

Vid en omvärldsbevakning av internationella biståndsorganisationer framgår att biståndsbehovet, i nuläget, främst utgörs av produkter hänförliga till

akutsjukvård. Samtidigt är det rimligt att en inventering sker för att kunna vara beredda vid en förfrågan. Utan en inventering vet vi heller inte om vi kan tillmötesgå förfrågan.

I ärendet redogörs avslutningsvis för aktuell lagstiftning.

Ärendet i sin helhet

Andreas Exner (SD) och Kristian Silbvers (SD) har vid kommunstyrelsens sammanträde den 2022-03-07 framställt ett initiativärende med rubriken ”Inventera humanitärt stöd till det ukrainska folket”. I ärendet står bland annat följande;

”Behoven är stora och akuta i denna svåra stund och vi bör fråga oss själva på vilket sätt vi kan bistå ett folk i nöd – så även Borås Stad.

Sverigedemokraterna anser att kommunen bör göra en inventering av möjligt humanitärt stöd som skulle kunna skickas till att hjälpa det ukrainska folket. Vår kommun bör omgående undersöka om det finns material av olika slag i våra verksamheter som kan avvaras och vara till gagn”.

Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträdet att skicka ärendet på beredning till Stadsledningskansliet. I anledning härav lämnas följande svar.

Borås Stad ska som kommun göra allt som är möjligt för att bistå Ukraina och dess befolkning. Borås Stad har tagit ett samlat grepp för att hjälpa de flyktingar som kommit hit från Ukraina. I ett första skede har Borås Camping tagit emot flyktingar och i nästa skede kommer flyktingar att tas emot i Kyllared.

Samtidigt är det rimligt att en inventering sker för att kunna vara beredda vid en förfrågan. Utan en inventering vet vi heller inte om vi kan tillmötesgå förfrågan.

Förutsättningar för en kommun att lämna bistånd

Kommunerna har vissa särskilda befogenheter enligt ett antal kompetensutvidgande föreskrifter, vilka tidigare fanns i olika befogenhetsutvidgande lagar. Idag finns de kompetensutvidgade föreskrifterna samlade i Lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

Gemensamt för bestämmelserna i lagen är att de ger kommuner ”befogenhet” eller möjlighet att ägna sig åt verksamhet, som faller utanför kommunens allmänna på kommunallagen grundade kompetens. I lagen föreskrivs också inledningsvis (1 kap. 1 §), att den ”innehåller bestämmelser som ger kommuner och regioner ökade befogenheter i förhållande till vad som gäller enligt kommunallagen (2017:725)”. Av kapitel 5, Lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, framgår under vilka förutsättningar en kommun kan lämna bistånd till annat land.

Av lagens 5 kap 4 § framgår att en kommun får lämna bistånd i form av utrustning, rådgivning, utbildning eller på annat sätt till ett land som får svenskt statligt bistånd. Bistånd i form av ekonomiskt stöd får endast lämnas för att genomföra utbildning och rådgivning. Av kommentarer till paragrafen framgår att biståndet får lämnas till ett ”land” – statsmakten i landet eller

t.ex. en utländsk kommun – eller (enligt 7 §) till ”en internationell hjälpporganisation för att utgöra hjälp till ett land i en rådande eller framtida nödsituation eller i en annan svår situation som är en följd av en nödsituation”. Biståndet får enligt huvudregeln inte ges formen av direkt penningstöd, utan ekonomiskt stöd får lämnas endast för att genomföra utbildning och rådgivning.

Aktuellt bistånd torde främst handla om eventuellt bistånd i form av utrustning. En kommun som bistår ett annat land med utrustning, får i skälig omfattning använda medel för transport och iordningställande av utrustningen och kommunen får även tillhandahålla och svara för ersättning till personal, som behövs för att utrustningen ska kunna tas i bruk på den plats där den ska användas. Det framgår av kommentarerna till paragrafen att det i uttrycket ”skälig omfattning” ligger ett krav på att kostnaden ska stå i rimligt förhållande till värdet av utrustningen.

Bistånd med utrustning till ett land som får svenskt statligt bistånd kan ske om utrustningen utgör sådant material som kommunen inte längre behöver för sin verksamhet, överbliven utrustning. Om däremot kommunen har för avsikt att sända icke överbliven utrustning till det aktuella landet ska åtgärden och omfattningen på biståndet anmälas till Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida).

Den här föreskrivna anmälningsplikten sammanhänger med att den internationella biståndsverksamheten primärt är en statlig angelägenhet och att staten därför fortlöpande måste få information om omfattningen av den kommunala biståndsverksamheten.

Utgångspunkten är således att kommuner har möjlighet att lämna bistånd i form av utrustning, rådgivning, utbildning eller liknande och att bistånd i form av ekonomiskt stöd endast får lämnas för att genomföra utbildning och rådgivning.

Vid en översiktlig genomgång av information på hjälporganisationers webbsidor framgår att det som gör mest nytta är att skänka pengar (vilket inte är möjligt för kommunen enligt ovan). Det framgår också att sändning av gåvor till området riskerar att ge motsatt effekt. Vid en omvärldsbevakning framgår följande omständigheter och behov av bistånd till det ukrainska folket.

- I ett uttalande från Röda korsets generalsekreterare i frågan 2022-03-09 kan bland annat utläsas ”Att samla in saker istället för pengar kan orsaka praktiska problem med att hantera gåvorna.”
- Från ett utdrag på Röda korsets webbsida under frågor om att skänka kläder, mat, varor etc. kan utläsas följande ”Varor som nationella rödakorsföreningar inte har efterfrågat eller har planerat för, kan ha en motsatt effekt på verksamhetens effektivitet.”

- Svenska kyrkan Act konstaterar följande ” De viktigaste behoven i nuläget är mat, vatten och hygienartiklar. Filtar och madrasser behövs också för tillfälliga sovplatser. Alla dessa produkter införskaffas i närområdet. Vi skickar alltså inte material från Sverige, men är i behov av pengagåvor.”
- Hos samordnare för Svenska kyrkan lokalt i Borås finns också erfarenheter att hämta från flyktingkrisen år 2015, då det fanns svårigheter i samband med att skicka en klädinsamling.
- Vid kontakt med företrädare för Sahlgrenska International Care framgår att man i dagsläget endast är i behov av produkter hänförliga till akutsjukvård.

Samtidigt är det rimligt att en inventering sker för att kunna vara beredda vid en förfrågan. Utan en inventering vet vi heller inte om vi kan tillmötesgå förfrågan.

Nedan följer utdrag ur Lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

Lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

Bistånd

5 kap 4 §

Kommuner och regioner får lämna bistånd i form av utrustning, rådgivning, utbildning eller på annat sätt till ett land som får svenskt statligt bistånd. Bistånd i form av ekonomiskt stöd får lämnas endast för att genomföra utbildning och rådgivning.

Bistånd till transporter

5 kap. 6 §

Kommuner och regioner som lämnar bistånd i form av utrustning får i skälig omfattning använda medel för att transportera och ställa i ordning utrustningen så att den kan tas i bruk.

Bistånd genom förmedling till internationell hjälporganisation

5 kap. 7 §

Bistånd enligt bestämmelserna i 4–6 §§ får också lämnas till en internationell hjälporganisation för att utgöra hjälp till ett land i en rådande eller framtida nödsituation eller i en annan svår situation som är en följd av en nödsituation.

5 kap. 8 §

Kommuner och regioner ska förvissa sig om att bistånd som lämnas kommer till avsedd användning. Detta gäller dock inte om biståndet avser utrustning som kommunerna och regionerna inte längre behöver för sin verksamhet.

Överbliven utrustning

5 kap. 9 §

Kommuner och regioner som lämnar bistånd till ett land som får svenskt statligt bistånd ska anmäla åtgärden och omfattningen på biståndet till Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida). Anmälan ska dock inte göras om biståndet avser utrustning som kommunen eller regionen inte längre behöver för sin verksamhet.

Beslutsunderlag

1. Initiativärende av Andreas Exner (SD) och Kristian Silbvers (SD): Inventera humanitärt stöd till det ukrainska folket

Beslutet expedieras till

Ingen Expediering

För Sverigedemokraterna,

Andreas Exner (SD)
Kommunalråd

Kristian Silbvers (SD)
Ledamot, kommunstyrelsen

Initiativärende – Bristen på äldreboendeplatser

Borås har akut brist på äldreboendeplatser och klarar inte av att erbjuda plats på ett vård- och omsorgsboende inom skälig tid. Äldreboendebristen för med sig konsekvenser som slår i många led, men framförallt drabbar det den enskilde som inte får plats på ett äldreboende i tid trots att man har rätt till det.

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen uppsiktsplikt över nämndernas verksamhet. Ett syfte med uppsiktsplikten är att Kommunstyrelsen ska kontrollera att kommunens verksamhet bedrivs i enlighet med lagar, förordningar och beslutade styrdokument. I Kommunstyrelsens reglemente i Borås Stad klargörs att styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling. Som en effekt av uppsiktsplikten har Kommunstyrelsen möjlighet att begära in yttranden och upplysningar från berörda verksamheter.

Kommunstyrelsen bör utöva sin uppsiktsplikt för att säkerställa att åtgärder vidtas för att komma till rätta med bristen på äldreboendeplatser.

Mot bakgrund av ovan föreslår vi att Kommunstyrelsen beslutar:

Att presidierna i Vård- och äldrenämnden samt Lokalförsörjningsnämnden kallas till Kommunstyrelsens nästa sammanträde för att informera om vilka åtgärder som vidtas för att lösa bristen på äldreboendeplatser.

Allianspartierna i Borås

Kristdemokraterna
Niklas Arvidsson

Moderaterna
Annette Carlson

Initiativ – Tilläggsbudget grundskola

Alla barn ska ha tillgång till utbildning av god kvalitet, oavsett bakgrund. Skolan ska vara en plats som lyfter och stärker alla barn. När utmaningarna är stora behöver skolan kompensera för det som brister. Då behövs fler duktiga lärare. När det är stor social oro, krävs det skickliga skolledare som har tid att ha tät kontakt med både socialtjänsten och områdespolisen. Skolorna i Borås ska ha fokus på kunskap, svenska språket, tidiga insatser samt trygghet och studiero.

Moderaterna och Kristdemokraterna ser behov och möjlighet av att långsiktigt förstärka grundskolans budgetram. I budget för 2022 föreslog vi att grundskolan skulle förstärkas med ytterligare 20 miljoner kronor mer än det förslag som sedermera blev fullmäktiges beslut. Vi ser i skatteunderlagsprognoserna att utrymme finns för att göra motsvarande förstärkning i en tilläggsbudget.

Vi uppmanar därför de styrande Mitt-S-partierna att ta initiativ till ett partiöverskridande samtal om en tilläggsbudget för grundskolan.

Med anledning av ovanstående föreslås Kommunstyrelsen besluta

att samtal om en tilläggsbudget initieras

Allianspartierna i Borås

Moderaterna

Kristdemokraterna

Annette Carlson

Niklas Arvidsson

Tilläggsbudget förskolan

Pandemin har menligt påverkat samtliga skolnämnder -även förskolan. Den så omtalade utbildningsskulden och arbetsmiljöskulden måste även adresseras inom vår förskoleverksamhet. Pandemin har under tidigare år resulterat i både en stor samt ojämn personalfrånvaro och elevfrånvaro.

Förskoleförvaltningen har med stor tydlighet meddelat att personalen uppvisar utmattning och trötthet på grund av rådande omständigheter och en oro för barnens utveckling och välmående. Vi kan också notera att Förskolenämnden erhåller ingen del av den så kallade skolmiljarden för 2022. Av denna anledning har Förskolenämnden ett önskemål om att få ta i anspråk 3 mnkr ur ackumulerat överskott för barn i behov av särskilt stöd. Förskolenämnden framför även önskan till Kommunfullmäktige att ta i anspråk 2 mnkr ur ackumulerat överskott för utvecklingsarbete i samverkan med familjecentralerna och Socialt hållbart för att hantera framtida utmaningar.

Sverigedemokraterna ser behovet av att långsiktigt förstärka förskolans budgetram. De senaste skatteunderlagsprognoserna visar att utrymme finns för att göra denna förstärkning i en tilläggsbudget.

Vi uppmanar därför de styrande Mitt-S-partierna att ta initiativ till ett partiöverskridande samtal om en tilläggsbudget för förskolan.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Sverigedemokraterna Kommunstyrelsen besluta,

Att samtal om en tilläggsbudget initieras som inkluderar förskolan

För Sverigedemokraterna,

Andreas Exner (SD)
Kommunalråd

Kristian Silbvers (SD)
Ledamot, kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Antagande av Vatten- och avloppsförsörjningsplan (VA-plan)

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

Att återremittera ärendet Vatten- och avloppsförsörjningsplan (VA-plan) 2022-2025 och låta berörda sakägare och samfälligheter att inkomma med synpunkter

Sammanfattning

Boras Stad har ett ansvar för att invånare i kommunen har tillgång till ett hälsosamt dricksvatten och för att avloppsvatten från bostäder och verksamheter omhändertas på ett hållbart och miljömässigt sätt. God planering är grunden för att kommunen även fortsättningsvis ska kunna erbjuda sina invånare och verksamheter god service och uppfylla kommunens skyldigheter. Vatten- och avloppsförsörjningsplanen (VA-plan) ska säkra en framtida hållbar försörjning av vatten och avlopp i Borås Stad, till såväl invånare som verksamheter, och samtidigt beakta hög miljöhänsyn och minska belastningen på våra vattendrag.

Planering för vatten och avlopp (VA) behöver ske för hela kommunen och inte enbart för verksamhetsområden för allmänna vattentjänster. Fokus i VA-planen har lagts på de VA-frågor som behöver involvera både stadens berörda förvaltningar och Borås Energi och Miljö. Ett gott samarbete, både inom kommunkoncernen och med Boråsarna, är avgörande för en lyckad långsiktig VA-planering för hållbara allmänna vattentjänster, nu och i framtiden.

Områden i behov av en förändrad VA-hantering för befintlig bebyggelse ges en framträdande del i VA-planen, då detta är grundläggande för kommunens bebyggelseutveckling.

Syftet med att VA-planen har ett längre tidsperspektiv än fyra år är för att de boende i ett område dit allmänna vattentjänster planeras tidigt ska få information om dessa planer. Vilken lösning som är lämplig för ett område som idag inte är anslutet till allmänt VA beror både på vilket behov som finns av en förbättrad VA-lösning och hur potentialen ser ut för genomförbarhet av en VA-utbyggnad.

Ärendet i sin helhet

Bakgrund och avgränsning

Borås Stad har ett ansvar för att invånare i kommunen har tillgång till ett hälsosamt dricksvatten och för att avloppsvatten från bostäder och verksamheter omhändertas på ett hållbart och miljömässigt sätt. Det finns också många verksamheter i kommunen som är beroende av vatten. God planering är grunden för att kommunen även fortsättningsvis ska kunna erbjuda sina invånare och verksamheter god service och uppfylla kommunens skyldigheter. Vatten- och avloppsförsörjningsplanen (VA-plan) ska säkra en framtida hållbar försörjning av vatten och avlopp i Borås Stad, till såväl invånare som verksamheter, och samtidigt beakta hög miljöhänsyn och minska belastningen på våra vattendrag.

De allmänna vattentjänsterna delas in i de tre kategorierna, dricksvatten, avloppsvatten och dagvatten. Vid utredning av behovet av en allmän lösning behöver samtliga tjänsters behov utredas. Det finns gott om dricksvatten i Borås. Trots det behöver vi få mer information kring den enskilda dricksvattensituationen gällande tillgång och kvalitet, för att kunna ta ställning till geografiska områdens behov av en allmän lösning över tid.

Planering för vatten och avlopp (VA) behöver ske för hela kommunen och inte enbart för verksamhetsområden för allmänna vattentjänster. Fokus i VA-planen har lagts på de VA-frågor som behöver involvera både stadens berörda förvaltningar och Borås Energi och Miljö. Exempelvis åtgärder för dagvattenhantering, klimatanpassning eller tillgången till ett hälsosamt och säkert dricksvatten. Ett gott samarbete, både inom kommunkoncernen och med Boråsarna, är avgörande för en lyckad långsiktig VA-planering för hållbara allmänna vattentjänster, nu och i framtiden.

VA-planen är till stor del en uppdatering av den tidigare VA-planen och anpassningar till ändrad lagstiftning. Det finns även åtgärder från den tidigare VA-planen som inte genomförts eller påbörjats ännu och därmed ligger kvar i denna revidering.

Långsiktighet i VA-planering

Borås växer stadigt, i slutet av år 2020 var det 113 714 invånare i kommunen. Befolkningen förespås att öka med ca 900 personer per år till år 2025 och med 12 500 personer till år 2035. Enligt antagen Översiktsplan, ÖP, ska stadskärnan och de fyra serviceorterna, Dalsjöfors, Viskafors, Sandared och Fristad förtätas och utvecklas.

Översiktsplanens tillväxt planeras till stor del inom eller intill befintliga verksamhetsområden för allmänna vattentjänster. Områden i behov av en förändrad VA-hantering för befintlig bebyggelse ges en framträdande del i VA-planen, då detta är grundläggande för kommunens bebyggelseutveckling. Som utgångspunkt gäller att allmänt VA byggs ut i alla områden där samlad nybebyggelse sker.

Syftet med att omvandlingsområden i VA-planen har ett längre tidsperspektiv än fyra år är för att boende i ett område dit allmänna vattentjänster planeras tidigt ska få information om dessa planer. En längre tidshorisont än fyra år är även viktig vid planläggning, bygglovgivning och tillståndsgivning för enskilda

avloppsanläggningar. Lagt ledningsnät ligger, med nuvarande förnyelsetakt kommer dagens anläggning av ledningar sannolikt att ha en konsekvens 100-200 år framåt i tiden.

Metodik

Arbetet med att revidera VA-planen startades upp våren 2020. Denna VA-plan grundas till viss del på den VA-översikt som gjordes i den föregående VA-planen 2017.

Vilken lösning som är lämplig för ett område som idag inte är anslutet till allmänt VA beror både på vilket behov som finns av en förbättrad VA-lösning och på hur potentialen ser ut för genomförbarhet av en VA-utbyggnad. Behovs- och anslutningspotential har bedömts på områden med samlad bebyggelse och som har enskild VA-försörjning. Ett antal kriterier baserade på samhälls-, miljö-, och hälsofaktorer har använts för att på ett övergripande sätt redogöra vilka områden i kommunen som kan ha behov av förändrad VA-försörjning.

Kommunstyrelsen noterar att ärendet ej remitterats till de parter som berörs av programmet och ser att detta bör åtgärdas.

Beslutsunderlag

1. Vatten- och avloppsförsörjningsplan (VA-plan) 2022-2025
2. Bilaga1 Beskrivning av omvandlingsområden
3. Remissammanställning VA-plan
4. Underlag Behov och anslutningspotential
5. PM VA-plan

Kommunfullmäktiges beslut expedieras till

1. Borås Energi och Miljö, registrator@borasem.se
2. Fritids- och folkhälsonämnden, fritidfolkhalsa@boras.se
3. Lokalförsörjningsnämnden, Ln.diarium@boras.se
4. Miljö- och konsumentnämnden, miljo@boras.se
5. Samhällsbyggnadsnämnden, samhallsbyggnad@boras.se
6. Servicenämnden, servicekontoret@boras.se
7. Tekniska nämnden, tekniska@boras.se
8. SERF, Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, serf@serf.se

För Sverigedemokraterna,

Kristian Silbvers (SD)
Ledamot, kommunstyrelsen

Björn Qvarnström (SD)
Ersättare, kommunstyrelsen